

Một số biện pháp nâng cao kỹ năng định hướng nghề nghiệp cho sinh viên Trường Cao đẳng Kon Tum

Lê Thị Thanh Hòa*

*ThS. Bộ môn LLCT và GDTC, Trường Cao đẳng Kon Tum

Received: 27/9/2024; Accepted: 7/10/2024; Published: 15/10/2024

Abstract: Nowadays, career orientation skills are one of the important factors that help Kon Tum College alumnus determine for themselves a career path that suits themselves and social needs. Careful career orientation will help alumnus to find jobs that suits your interests and abilities; Helps students be confident and steady after graduation, increasing their competitive ability and develop their careers in the future.

Keywords: Career, career orientation skills, students.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh công nghệ phát triển nhanh chóng, việc lựa chọn, định hướng các ngành nghề tương lai cũng là một trong những chiến lược quan trọng. Với mục tiêu nâng cao kiến thức, kỹ năng (KN) và giúp sinh viên (SV) Trường Cao đẳng Kon Tum có những định hướng trong quá trình học tập, tìm hiểu, phát triển KN mềm, tham gia thực hành thực tập và nắm bắt thông tin tuyển dụng, nhu cầu của xã hội hiện nay. Nghề nghiệp và việc định hướng nghề nghiệp (ĐHNN) vô cùng quan trọng đối với sự thành công của mỗi con người, đặc biệt là SV đang học tập, rèn luyện trên ghế nhà trường. Vì vậy, chúng ta, cần trau dồi, hoàn thiện đạo đức, kiến thức, KN cần thiết, phát huy tối đa tiềm năng của bản thân ở những lĩnh vực phù hợp, lựa chọn được nghề nghiệp thích hợp với bản thân đáp ứng nhu cầu của xã hội hiện nay.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Một số vấn đề chung về ĐHNN

2.1.1. Nghề nghiệp: Nghề nghiệp là một từ ghép được kết hợp giữa 2 từ đơn là nghề và nghiệp. Theo đó, “nghề” được hiểu là một công việc được làm cố định trong một thời gian. Nghề thường là một danh xưng được xã hội công nhận, có thời gian làm việc lâu dài, tạo ra được thu nhập ổn định và mang lại lợi ích cho xã hội. Ví dụ: Công việc của bạn là dạy học còn nghề nghiệp của bạn sẽ là giáo viên.

Nghề được hiểu theo nghĩa Hán Nôm tức là một dạng thể của “ngành” hay hiểu đơn giản thì nghiệp chính là một lĩnh vực nào đó. Cũng chính vì thế mà chúng ta thường gọi các từ như: Nông nghiệp, công nghiệp, thương nghiệp,... Theo thời gian thì từ nghiệp cũng dần trở thành từ nói về công việc nhiều

hơn đó là “ nghề nghiệp”, “ sự nghiệp”, cơ nghiệp,... Vậy kết hợp ý nghĩa của 2 từ nghề và nghiệp ta có thể hiểu “nghề nghiệp” chính là một công việc được xã hội công nhận, có thời gian làm việc lâu dài, tạo thu nhập ổn định và là mục đích lựa chọn công việc của nhiều người. Mỗi nghề nghiệp đều có các yêu cầu về KN và kiến thức cụ thể. Ví dụ: giáo viên, bác sĩ, kỹ sư,...

2.1.2. Định hướng nghề nghiệp

ĐHNN nghĩa là cung cấp những kiến thức cũng như thông tin cần thiết liên quan đến việc xác định công việc phù hợp. Việc định hướng này thường xuất phát từ những kinh nghiệm, trải nghiệm hay hiểu biết để truyền lại hay bày tỏ những quan điểm cho những người có nhu cầu về việc lựa chọn nghề nghiệp. Nếu một cá nhân thường xuyên chọn và theo đuổi một công việc nhất định hay lựa chọn những lĩnh vực có liên quan thì rất có thể đây là định hướng công việc của người đó.

ĐHNN là quá trình tự nhận biết, tìm hiểu và xác định mục tiêu trong sự nghiệp của một cá nhân. Nó không chỉ dừng lại ở việc chọn lựa một công việc, mà còn bao gồm việc khám phá sở thích, KN, giá trị cá nhân và định rõ hướng đi trong sự nghiệp. ĐHNN là một trong những yếu tố quan trọng mà bất kỳ ai cũng cần phải nắm rõ để có một tương lai vững chắc. Trước khi bắt đầu hành trình này, chúng ta có thể tìm hiểu kỹ về ĐHNN cho bản thân để có cái nhìn toàn diện hơn về tương lai của mình. Trong quá trình đó, việc hiểu rõ bản thân cũng rất quan trọng, ví dụ như bạn cần xác định cái tôi là gì và đam mê là gì để đưa ra quyết định nghề nghiệp phù hợp cho mình.

2.1.3. KN định hướng nghề nghiệp

KN ĐHNN là tập hợp những năng lực và phẩm

chất cá nhân giúp một người xác định, phát triển và điều chỉnh con đường sự nghiệp của mình một cách hiệu quả và phù hợp với sở thích, năng lực và mục tiêu dài hạn. Những KN này giúp SV hiểu rõ bản thân, nắm bắt thông tin thị trường lao động, xác định mục tiêu nghề nghiệp, và xây dựng kế hoạch phát triển sự nghiệp phù hợp.

KN ĐHNN bao gồm việc đánh giá các lựa chọn nghề nghiệp, hiểu rõ nhu cầu của thị trường lao động, và khả năng điều chỉnh, thích nghi với những thay đổi trong quá trình phát triển sự nghiệp. Nó cũng đòi hỏi sự chủ động trong việc tìm kiếm cơ hội, nâng cao KN và đưa ra các quyết định nghề nghiệp đúng đắn và phù hợp để phát triển trong môi trường công việc luôn thay đổi như hiện nay.

2.1.4. Những ai cần định hướng nghề nghiệp

ĐHNN cần thiết đối với tất cả mọi người, bất kể độ tuổi hay giai đoạn nào trong cuộc sống. Chẳng hạn như:

- Học sinh và SV: Những người đang tiếp cận giai đoạn quan trọng trong hành trình học tập cần ĐHNN để xác định hướng đi sau khi tốt nghiệp, lựa chọn ngành học phù hợp với sở thích và khả năng của mình.

- Người trẻ và người mới đi làm: Các bạn trẻ hoặc những người mới bắt đầu sự nghiệp cần tìm hiểu về các ngành nghề, cơ hội nghề nghiệp và xác định mục tiêu dài hạn để phát triển trong công việc.

- Người đang muốn thay đổi nghề nghiệp: Những người đang cảm thấy không hài lòng với công việc hiện tại hoặc muốn thử sức trong lĩnh vực mới cần ĐHNN để tìm ra lĩnh vực mới phù hợp với KN và mục tiêu cá nhân. Người muốn thăng tiến trong công việc:

- Những người đang làm việc và mong muốn tiến bộ, leo lên vị trí cao hơn trong công việc cần ĐHNN để xác định các bước tiến cần thiết và phát triển KN phù hợp.

- Người đang thất nghiệp: Những người đang gặp khó khăn trong việc tìm việc làm cần ĐHNN để tìm ra những cơ hội mới và khám phá lĩnh vực phù hợp hơn.

ĐHNN đúng sẽ giúp chúng ta nhận ra mình có ưu thế ở lĩnh vực gì, phù hợp với ngành nghề nào để từ đó, SV sẽ có hướng đi cho phù hợp, tiết kiệm được một thời gian cho việc quay lại học, chọn lại đúng ngành mà trước đây mình đã bỏ lỡ. Không những thế, nó còn giúp bạn tiết kiệm được chi phí khá lớn; ngoài ra, khi chúng ta chọn đúng ngành nghề và phát

huy hết khả năng của mình thì SV sẽ có được công việc, mức lương tương xứng với năng lực của bản thân.

2.2. Một số biện pháp góp phần nâng cao KN ĐHNN cho SV Trường Cao đẳng Kon Tum

2.2.1. Nâng cao KN tìm hiểu bản thân

Ngay từ đầu, SV nên nghiêm túc trong việc xác định ngành nghề trong tương lai của mình. Ngành nghề là công việc sẽ gắn bó với bạn trong suốt hành trình dài của cuộc đời giúp SV nuôi sống bản thân và tạo ra giá trị cho xã hội. Nếu công việc không xuất phát từ sở thích của mình, SV sẽ không có động lực cố gắng mỗi khi gặp khó khăn và không theo đuổi lâu bền, thay vào đó là cảm giác mệt mỏi, nặng nề, chán nản.

Vậy làm thế nào để biết mình yêu thích những công việc như thế nào? Chắc hẳn nhiều SV vẫn còn đang lúng túng khi được hỏi bản thân mình thích ngành nghề gì vì chưa có nhiều kiến thức và kinh nghiệm để chọn lựa ngành học phù hợp. Hiện nay, có nhiều chương trình hướng nghiệp giúp SV giải mã bản thân qua các bài test, phân tích tính cách của con người thông qua việc trả lời hàng loạt các câu hỏi trắc nghiệm về tính cách. Đây có thể coi là bài trắc nghiệm được sử dụng nhiều nhất trong các hoạt động tư vấn hướng nghiệp cho học sinh trước ngưỡng cửa chọn ngành, chọn nghề mà các em có thể tham khảo. Ngay sau khi có kết quả tính cách, hệ thống sẽ tự động gợi ý những ngành nghề phù hợp với bạn.

Không phải ai cũng có thể đáp ứng tất cả những yêu cầu của nghề nghiệp mà bản thân mong muốn ngay lập tức. Điều này đòi hỏi SV phải xây dựng kế hoạch học tập cụ thể, rõ ràng để ngày càng hoàn thiện bản thân về kiến thức chuyên môn, về KN và cả về nhận thức, tư tưởng.

Trau dồi và hoàn thiện bản thân cũng yêu cầu SV có sự định hướng và kế hoạch hóa cho việc học tập và rèn luyện. SV có thể xác định các khóa học, chứng chỉ hoặc hoạt động ngoại khóa liên quan đến ngành nghề mong muốn. Việc tham gia vào các hoạt động như tình nguyện, thực tập hay dự án cộng đồng cũng giúp chúng ta phát triển KN và tích lũy kinh nghiệm.

Tham gia vào các khóa học KN mềm để khám phá và trau dồi bản thân cũng là một phương pháp rất tốt để ĐHNN.

Cách tốt nhất để biết bản thân có phù hợp với nghề nghiệp nào đó hay không chính là tự bản thân mình phải tự trải nghiệm và khám phá: để tự ĐHNN cho bản thân trong tương lai, không gì bằng việc SV

tự mình sử dụng thử và khám phá. Hãy đi làm thêm ngay từ khi SV còn ngồi trên ghế nhà trường và lời khuyên dùng cho SV là nên thử thực hiện nhiều việc làm thay vì chỉ tập trung vào một việc làm.

2.2.2. *Nâng cao KN tìm hiểu và lựa chọn nghề nghiệp*

Tìm hiểu về các ngành nghề là một bước quan trọng để SV có thể ĐHNH cho bản thân. Việc nắm bắt thông tin về các ngành nghề sẽ giúp bản thân SV hiểu rõ về các công việc, yêu cầu và cơ hội phát triển trong mỗi ngành, nghề. Với những thông tin về việc làm, quá trình học tập và đào tạo, lợi ích công việc SV có thể xác định được sự phù hợp của mình với từng ngành nghề cụ thể.

Sau khi đã tìm hiểu thông tin về nghề nghiệp, SV cũng cần nghiên cứu, khám phá những yếu tố cần thiết để có thể thành công trong nghề nghiệp lựa chọn. Hiểu rõ những yếu tố này giúp SV xác định được những KN, kiến thức và phẩm chất cá nhân cần được phát triển, bổ sung và hoàn thiện.

Ngoài ra, chúng ta cần hiểu rõ về sự thay đổi công nghệ, xu hướng phát triển kinh tế và yêu cầu của xã hội để có thể tìm ra những yếu tố cần thiết và cập nhật kịp thời. Điều này giúp SV ĐHNH sao cho phù hợp và có khả năng thích nghi với môi trường làm việc.

2.2.3. *Tìm kiếm cơ hội học tập và trải nghiệm*

Tìm kiếm cơ hội và trải nghiệm trong ĐHNH là bước quan trọng giúp SV lựa chọn nghề nghiệp cho bản thân. Bằng cách tích cực khám phá và tận dụng các cơ hội như tham gia thực tập, SV có thể tìm hiểu, tích lũy kinh nghiệm thực tiễn và hiểu rõ hơn về ngành nghề mình theo đuổi. Đồng thời, không ngừng học hỏi những KN mới sẽ giúp SV mở rộng tầm nhìn, gia tăng cơ hội việc làm, và định hướng con đường phát triển trong tương lai. Sự linh hoạt và sẵn sàng thay đổi cũng là yếu tố quan trọng để thích ứng với thị trường lao động đầy biến động hiện nay.

Trong cuộc sống, việc học tập và trải nghiệm là hai yếu tố quan trọng giúp chúng ta phát triển và trưởng thành. Tuy nhiên, không phải lúc nào chúng ta cũng có cơ hội để tiếp cận những trải nghiệm và kiến thức mới. Vì vậy, việc tìm kiếm cơ hội học tập và trải nghiệm là một yếu tố quan trọng để mở rộng tầm nhìn của chúng ta. Đầu tiên, để tìm kiếm cơ hội học tập, chúng ta có thể bắt đầu bằng việc tìm hiểu về các khóa học trực tuyến hoặc các khóa học tại các trung tâm đào tạo. Các khóa học này không chỉ giúp chúng ta nắm bắt kiến thức mới mà còn giúp chúng ta phát triển KN và nâng cao trình độ. Ngoài ra, chúng

ta cũng có thể tham gia vào các câu lạc bộ học thuật hoặc nhóm nghiên cứu để trao đổi kiến thức và kinh nghiệm với những người có cùng sở thích. Tìm kiếm cơ hội học tập và trải nghiệm không chỉ giúp chúng ta mở rộng tầm nhìn mà còn giúp chúng ta phát triển những KN quan trọng trong cuộc sống.

Việc học tập và trải nghiệm không chỉ diễn ra trong môi trường học tập mà còn trong cuộc sống hàng ngày của chúng ta. Vì vậy, hãy luôn tìm kiếm cơ hội để học hỏi và trải nghiệm những điều mới mẻ, để chúng ta có thể trưởng thành và phát triển tốt hơn.

2.2.4. *Tăng cường kết nối với doanh nghiệp và cơ hội thực tập*

Tăng cường kết nối với doanh nghiệp và tạo nhiều cơ hội thực tập cho SV Trường Cao đẳng Kon Tum, cần xây dựng mối quan hệ chặt chẽ với các doanh nghiệp trong và ngoài địa phương. Trường có thể thiết lập bộ phận hợp tác với các doanh nghiệp, chịu trách nhiệm liên lạc, phát triển mối quan hệ và tổ chức các sự kiện như ngày hội việc làm, hội thảo nghề nghiệp. Chương trình thực tập bắt buộc cũng nên được lồng ghép vào chương trình đào tạo, giúp SV có cơ hội trải nghiệm thực tế và nâng cao KN ĐHNH. Ngoài ra, cần khuyến khích doanh nghiệp tham gia vào quá trình đào tạo, từ việc thiết kế chương trình học đến việc tổ chức các khóa thực hành, nhằm đảm bảo rằng SV có được những KN phù hợp với yêu cầu thị trường lao động.

3. **Kết luận**

ĐHNH rất quan trọng đối với tất cả SV. Vì vậy, chúng ta luôn sẵn sàng khám phá, tìm hiểu và xác định rõ những mục tiêu và sở thích của bản thân để có ĐHNH phù hợp, và không sao cả nếu bạn chọn sai nghề nghiệp, quan trọng là tinh thần cầu tiến, ham học hỏi, không ngại thử thách để dần thân vào những vùng đất mới. Mỗi sự lựa chọn, mỗi bước đi trên hành trình sự nghiệp đều là bài học quý giá để SV dần gần hơn với công việc mà mình mơ ước.

Tài liệu tham khảo

[1]. Thái Lâm Toàn (2017), *Định hướng nghề nghiệp lựa chọn học nghề theo tiêu chuẩn đào tạo*, NXB Dân trí.

[2]. <https://tuetinh.edu.vn/dinh-huong-nghe-nghiep-lua-gi-lam-the-nao-de-chon-dung-nghe-2/>, tháng 5 năm 2024.

[3]. <https://sachphapluat.net/sach-dinh-huong-nghe-nghiep-lua-chon-hoc-nghe-theo-tieu-chuan-dao-tao> tháng 6 năm 2024.